

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXVI. Hic quoque nonnullis poenas dat, sed in aliquibus juvatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A Christo se in passionibus conformaret, ipsos etiam conformes ac similes imaginis eius predestinavit & gloria. Præcedit ergo præscientia Dei, per quam noscuntur qui in se labores & virtutes habituri sint, & ita prædestinatio sequitur, nec tamen rursus prædestinationis causa putabitur præscientia. Quod enim apud homines uniuscuiusque meritum pensatur ex præteritis gestis, hoc apud Deum iudicatur ex futuris. Habetur locus alter libr. 7. Comment. in Epistol. ad Rom. ubi hoc Apostoli explanans: Quos ^{79m. 8. 30.} autem predestinavit, hos & vocavit: & quos vocavit, hos & iustificavit: quos autem iustificavit, illos & glorificavit, primum aliter accipiendum docet illud, Quos præcivit, superiore commemoratum versiculo, quam vulgo accipi solet: quia si ij tantum prænoscentur, qui prædestinantur; qui non prædestinantur, utique non prænoscentur: cognitionem ergo illam pro amoris nexu, & affectus vinculo sumendam probat multis Scripturæ testimoniis, puta

B isto: Cognovit Dominus eos qui sunt eius, id est diligit, cum tamen nec eos qui non sunt eius ignoret: præcognosci ergo eos à Deo vult, in quibus sciens quales essent, amorem suum Deus affectumque posuisset. Quærit postmodum quo sensu interpretandum sit illud Apostoli: Quos vocavit, hos & iustificavit: cum multi vocati sint, pauci electi. Respondet duplex esse vocationis genus; aliud secundum propositum, non vocantis Dei, sed vocati hominis, quo virtutem amplectitur; quicumque autem vocatione ejusmodi vocati sint, hos & iustificatos esse: aliud esse vocationis genus, non secundum bonum propositum, quo vocantur etiam reprobi, ne meritis efficiendi pœnis hoc utantur obtentu, idcirco sese fuisse à virtute alienos, quia defuerit sibi vocatio. Si quis autem propositum illud, secundum quod vocari nos à Deo dixit Apostolus, ad Deum referri velit, futurum illud quoque posterius

C recto humanæ voluntatis proposito, ac religiosa mente, & salutis desiderio. Demum id subnectit: Hoc ergo pacto neque in præscientia Dei, vel salutis, vel perditionis nostræ causa consistit, neque iustificatio ex sola voluntate pendebit, neque glorificari de nostra penitus voluntate sublatum est: & paulo inferius: Ut autem scias non in præscientia Dei unicuique salutis causam poni, sed in proposito & actibus suis, vide Paulum verentem ne forte cum alijs prædicaverit, ipse reprobus efficiatur, macerare corpus suum, & subigere servituti hoc.

XXXVI. Dolet Iprensi Episcopo dixisse Origenem, prædestinationem pendere ex prævisis meritis: vocationem fieri secundum propositum hominis, non Dei: vocationem secundum propositum Dei, ex bonis hominum desideriis aptam esse & connexam: causam eandem esse salutis & damnationis, nempe religiosæ mentis desideria. Quæ omnia in ^{1. Cor. 12.} idem fere recidunt. Offendit quoque ipsum perperam expositus Apostoli locus: Posuit Deus ^{12.} membra, unumquodque eorum in corpore, sicut voluit, quasi voluntas illa ad membrum, non ad Deum pertineat. Locus habetur libr. 9. Comment. in Epistol. ad Rom. Voluit autem, inquit, Deus secundum fidei mensuram quæ est in nobis, vel voluit ad id quod expedit. Nisi forte & ita aliquis hoc velit intelligere: Deus posuit in corpore unumquodque membrum, prout voluit, prout elegit, prout operam dedit, ne videatur de homine arbitrij potestas auferri.

Prædestinationem prævisis meritis postposuisse Origenem minime mirum est, cum quæstionem illam leviter tantum & perfunctorie delibavit vetusti Patres Pelagianis temporibus antiquiores, ut dicimus ex Epistolis Prosperi & Hilarij Arelatensis ad Augustinum, præfigi solitis ipsius libris De prædestinatione sanctorum, & Dono perseverantiæ, & ex prioris illius Augustini libri capite 14, & posterioris capite 20. In ea quippe fuisse sententia Irenæum, & Chrysostomum; sed & post Pelagianam ætatem, Theodoretum, Theophylactum, Oecumenium, aliosque complures tralatitium est. Cum & eandem hodieque à viris Catholicis propugnata videamus; & hanc, alteramve illi oppositam persequi summorum auctoritate Pontificum liceat. Nec adeo tamen sententiæ huic patrociniatus est Adamantius, ut non contrariam etiam aliquando sectari visus sit. Nam in Rom. 9. 11, 12. hæc scribit: sed hæc omnia eo spectant, ut illud probet Apostolus, quod si vel Isaac, vel Iacob pro his meritis electi fuissent ad ea quæ in carne posui quaesierant, & per opera carnis iustificari meruissent, posset utique meriti eorum gratia ad posteritatem carnis quoque & sanguinis pertinere. Nunc vero cum electio eorum, non ex operibus facta sit, sed ex proposito Dei, ex vocantis arbitrio, promissionis gratia non

F in filijs carnis impletur, sed in filijs Dei: hoc est, qui similiter ut ipsi ex proposito eligantur, & adoptentur in filios. Verum, ut sæpe dixi, parum huic libro adjungendum est fidei, quem Rufinianis opinionationibus aspersum & inquinatum scimus. Vocationem quoque illam secundum propositum hominis, quam revera Pelagianis tribuit Augustinus libr. 2. contra duas Epistol. Pelagianorum, non ita tuetur Origenes, ut non etiam vocationem secundum propositum Dei hic intelligi posse fateatur, nam proponit utramque & sententiæ suæ accommodat. Quamvis autem unam illam priorem defenderet, ad stipulatorem haberet Chrysostomum, sic in Rom. 18. 28. differentem: *αερόθεν δι' ἐπιθυμίᾶς ἦσαν, ἵνα μὴ τὸ πᾶν τῆ κληρονομίᾳ, ἐπὶ ἕτεροις ἔμαλλον καὶ ἔλλητες ἀπὸ τῶν ἁγίων, & ἰεραδαίον. εἰ γὰρ ἡ κληρονομία ἦτοίμι μόνον, τῆς ἁγίας καὶ πάντες ἰσχυροῦσαν; εἰ δὲ τῆς ἁγίας, ἢ κληρονομία μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ αερόθεν τῆς κληρονομίας ἢ σωματικῆς εἰρημασίας. εἰ γὰρ ἡ κληρονομία ἦτοίμι ἢ κληρονομία, εἰ δὲ βεβησιν τῆς πάντες ἡμεῶν ἐκκλησίας, ἀλλ' εἰ πάντες ὑπέκουσαν*

Propositum autem hic dicit, ne totum vocationi tribuat: sic enim contradicuntur erant & Greci & Iudai. A Nam si sufficeret sola vocatio, qua de causa non omnes salvi facti sunt. Propterea, inquit, non sola vocatio, sed & propositum eorum qui vocantur, salutem operatum est: nec enim coacta facta est vocatio, neque violenta. Omnes ergo vocati sunt, sed omnes obediunt. Assentientem quoque haberet Theodoretum, & perpetuos Chrysolomi asseclas Theophylactum, & Oecumenium, & alios nonnullos. Vocatio autem secundum propositum Dei, quod propositum ex perspectis animæ piis desideris pendeat, quatenus cum reliquis Adamantij dogmatis cohæret, merito à Iansenio exploditur; nam pia desideria ab hominum sola voluntate derivat; quibus perspectis desiderijs proponat Deus ipsos vocare, tumque primum gratiam ad id opportunam largiatur. Huic affine quiddam carpit in Origene Iansenius Tom. 1. libr. 8. cap. 4. quod scilicet dixerit salutis doctrinæ præcepta Christum hominibus tradidisse, prout B affectos eos esse novit, fidemque sibi adhibuituros præsentit. Equidem non dubito, uti supra dixi, opinatum fuisse Origenem, ex hac prænotione motum fuisse Christum ad primam illis gratiam impertiendam: proptereaque nullam Semipelagianò huic errori defensionem obrendimus. Sin ita sentisset Origenes, doctrina sua illos imbuisse Christum, quos ipsi per gratiæ suæ mere gratiæ auxilium assensuros prænoterat; vel futurum & prævisum consensum occasionem Christo impertiendæ suæ doctrinæ & gratiæ præbuisse, non ut præberetur promeritum fuisse; hoc est gratiam suam & doctrinam non ex futuris eorum meritis, sed hac consensus oblata occasione Christum fuisse largitum, magnis utique patronis sese tueretur; puta Augustino, qui, ut habet Iansenius supra laudato loco, in Epistola 49. ad Deogratias, quæst. 2. docet tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos C prædicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat esse qui in eam fuerant credituri: & aliquanto post: Quid ergo miram si tam infidelibus plebem orbem terrarum Christus prioribus sæculis noverat, ut eii apparere, vel prædicari merito nollet, quos nec verbis, nec miraculis suis credituros esse præseebat? & Chrysolomo, qui Sermon. 4. in Epist. ad Coloss. ad vers. 25. sic habet: ὁ θεὸς οὐκ ἀδελφῶς παύσα ποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ὁμοῦς ἐπιπέσειν αὐτῷ ἐβουλήθημεν. καὶ τὸ αὐτὸ ἡμεῖς οὐκ ἐβουλήθημεν, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐβουλήθημεν. Deus enim non repente facit omnia, sed propter summam suam humanitatem sese rebus accommodat. Et hæc causa est, cur nunc advenit Servator, non olim: quod fusius disserit in fine Homiliæ ejusdem: & Sedulio, qui in Roman. 8. 28. propositum illud Dei ibi intelligendum esse dicit, secundum quod proposuit salvare sola fide, quos præseebat credituros. Ferri etiam posset, quod addit Origenes, non ex solâ Dei voluntate justificationem D nostram pendere, neque salutem de nostra penitus esse potestate sublatam; nam gratiæ justificationis libere consentit homo, à qua dissentire potest; & salutem æternam dissentiendo potest amittere, juxta Tridentinâ placita. Verum commodam omnem interpretationem excludunt quæ apponit Origenes, non in præsentia Dei unicuique salutis causam ponit, sed in proposito & actibus suis excludunt & reliqua Adamantij præscripta, unde hæc proficiuntur. Iure quoque Paulini loci, qui extat 1. Cor. 12. 18. proposita ab Origene, non asserita tamen ab eo, neque omnino probata explicatio, ut pote absurda & violenta refellitur.

Toll. Conc. 5. ff. 6. cap. 5. & cau. 4.

QVÆSTIO OCTAVA.

DE ASTRIS.

I. Vtrum astra animata esse, Deum cognoscere & precari, peccare posse, judicatum iri, ac salutem sperare & posse consequi Origenes affirmaverit. II. A multis hic arguitur: III. nec defensione tamen caret. IV. Viam ipsi ad id credendum straverunt antiqui. V. Vtrum sideribus futurorum significationem à Deo impressam putaverit. VI. An tres prioris creationis dies sine Sole, Luna, & stellis non fuisse decreverit.

I. QUID Origenes de Astris senserit exploraturis, animant ea & corpore constare sit arbitratus, an corpora esse inanima, tum iteranda sunt quæ tam sæpe supra differimus: Mentis ante corpora conditas opinatum Adamantium, ac pro meritis in varia, variaque corpora detrusas; quasdam autem ex illis quæ non pessime sese gessissent, animandis Solis & Lunæ, aliorumque siderum corporibus, mundoque illustrando ac exornando, nobili scilicet muneri fuisse præfectas. Id supra jam delibatum nunc eo etiam amplius probandum est. Sic habetur quidem Tomo 1. Origenis in Iohann. p. 17. ἡ ψυχὴ τοῦ ἡλίου ἐστὶν ἄνθρωπος. Hoc est, anima Solis, non Eliæ, ut inepte vertit Interpretes. Libro vero 2. ἐπιπέσειν, cap. 9. postquam animas juxta virtutes ac merita diversis